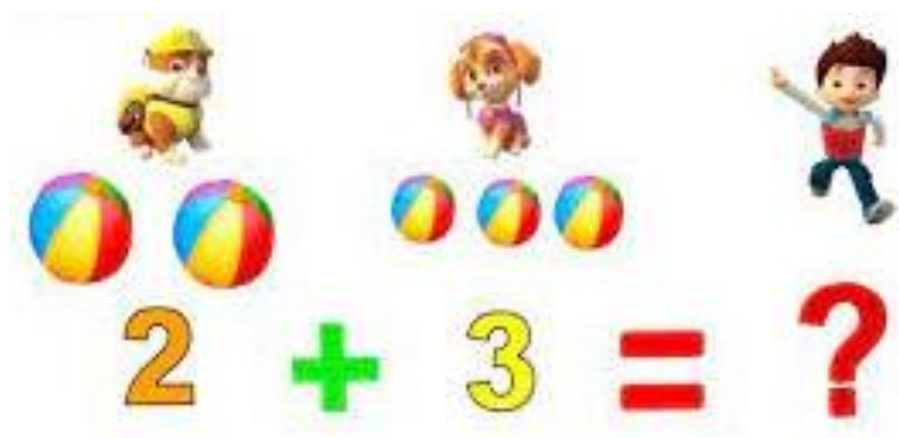

«Ақмола облысы білім басқармасының Көкшетау қаласы бойынша білім бөлімі» ММ

«Қызықты математика» вариативтік компонент бағдарламасы

Құрастырушылар

Накенова Д. М. Көкшетау қаласының мектепке дейінгі ұйымдары әдіскерлерінің қалалық қоғамдастығының жетекшісі

Москаленко Е.А. тәрбиеші Ақмола облысы білім басқармасының Көкшетау қаласы бойынша білім бөлімінің жанындағы Көкшетау қаласының «Ертөстік» балабақшасы»

Ақжанова А.Р. әдіскер «Ақмола облысы білім басқармасының Көкшетау қаласы бойынша білім бөлімінің жанындағы Көкшетау қаласының «Алтын бала» балабақшасы» ЦПМ тренері

Андатпа: мектеп жасына дейінгі балаларда математикалық идеяларды қалыптастыру және дамыту балалардың интеллектуалды дамуының негізі болып табылады, мектеп жасына дейінгі баланың жалпы ақыл-ой тәрбиесіне ықпал етеді.

Мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық ойларының қалыптасуы мен дамуы балалардың интеллектуалды дамуының негізі болып табылады, мектеп жасына дейінгі баланың жалпы психикалық тәрбиесіне ықпал етеді. Бұл жұмыстың ерекшелігі-бұл әрекет сандары, белгілері, фигуралары бар балаларға арналған қызықты ойындар мен жаттығулар жүйесін білдіреді, осылайша балаларды мектепке сапалы дайындауға мүмкіндік береді.

Бағдарлама мектепалды даярлық тобының балаларына арналған. Бағдарлама бір оқу жылына арналған.

Енгізу ұсынылды және қаралды: Көкшетау қаласының мектепке дейінгі ұйымдар әдіскерлерінің тамыз конференциясының қалалық панельдік сессиясында 18.08.2021 ж.
№1 хаттама

Түсіндірмелік жазба

Қазіргі заманға сай дидактикада мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеудің кешенді тәсілінде дамытушы ойындары мен міндеттері маңызды рөл атқарады.

Олар балаларға эмоционалды түрде қызықты. Кез келген мәселенің шешімін табу процесі ойдың белсенді жұмысынсыз мүмкін емес. Қызықты математикалық ойындар мен жаттығулар барысында балалар мәселені шешуге шығармашылықпен қарау, оның шешімін өз бетінше іздену, сонымен бірге өз бастамасын көрсету қабілеттерін игереді. Бұл ереже балалардың танымдық дамуындағы қызықты математика міндеттерінің маңыздылығын түсіндіреді.

Қызықты математика материалы -бұл балалардың математикаға, логика мен дәлелдемелерге деген қызығушылығын, мәселеге назар аудара отырып, ақыл-ой қабілеттерін көрсетуге деген ұмтылысын тәрбиелеудің жақсы құралы.

Мектепке дейінгі жастағы әртүрлі стандартты емес мәселелерді шешу жалпы ақыл-ой қабілеттерін қалыптастыруға және жетілдіруге ықпал етеді; ойлау логикасы, ойлау және әрекет ету, ойлау процесінің икемділігі, тапқырлық пен кеңістікті бағдарлай алу.

"Қызықты математика" вариативті компонентінің бағдарламасы – бұл педагогтың балалардың танымдық (атап айтқанда математикалық) дамуында қызықты математика материалдарының мүмкіндіктерін пайдалануға деген ұмтылысы.

Бағдарламаның өзектілігі

Бастауыш мектептегі ең үлкен қиындық бұл, жеткілікті білімі жоқ балалар емес, интеллектуалды енжарлықты, жаңа заманға лайықты нәрсені үйренуге деген құлшыныс пен әдеттің жоқтығын көрсететін балалар сезінеді.

Оның үстіне, дамыту – бұл баланың әр түрлі дербестік қызметте алған көлемді бір білім ғана емес, бұл жоғары деңгейлі психикалық процестердің дамуы; логикалық ойлау, байланыстырып сөйлеу, сонымен қатар мына қасиеттердің дамуы; олар: әуестік, тапқырлық, қызығушылық, бақылаушылық, дербестік.

Мектеп жасына дейінгі балаларды қазіргі мектепке дейінгі білім беруде математика негіздеріне оқыту маңызды орын алуы кездейсоқ емес.

Бұл бірқатар себептерге байланысты: алты жастан бастап мектептің басталуы; компьютерлендіруге көп көңіл бөлу; бала алған ақпараттың көптігі және ата-аналардың баланы мүмкіндігінше ертерек сандарды білуге, санауға, мәселелерді шешуге үйретуге деген ұмтылысына байланысты.

Мектеп жасына дейінгі балаларда математика негіздерін қалыптастыру бойынша жұмыс олардың мектепке жалпы дайындығының маңызды бөлігі болып табылады. Әр түрлі математикалық есептерді шеше отырып, балалар ерікті күш-жігерін көрсетеді, мақсатты әрекет етуге, қиындықтарды жеңуге, жұмысты соңына дейін жеткізуге үйренеді (дұрыс шешім, жауап табу).

Мектеп жасына дейінгі балалардың ақыл-ой тәрбиесінде математика сабақтарының маңызды ролін көптеген зерттеушілер атап өтті (Н.А. Арапова-Пискарева, а.в. Белошистая, Л.А. Венгер, О. М. Дьяченко, т. и. Ерофеева, Н. А. Козлова, Е. В. Колесникова, Л. П. Петерсон, Т. А. Фалькович, е. и. Щербакова және т. б.).

Олардың пікірінше, мектепке дейінгі жастағы балаларға математика негіздерін оқыту уақтылы, жалпы дамытушылық сипатқа ие, қызығушылықтың, танымдық белсенділіктің, ақыл-ой белсенділігінің дамуына, қоршаған өмірдің объектілері мен құбылыстары туралы қарапайым білім жүйесінің қалыптасуына әсер етеді, осылайша балалар мектепте оқуға дайын болады.

Математикалық даму саласындағы мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс тәжірибесі көрсеткендей, оқытудың сәттілігіне ұсынылған материалдың мазмұны ғана емес, сонымен қатар балалардың қызығушылығы мен танымдық белсенділігін тудыра алуы мен материалды ұсыну формасы да әсер етеді.

Мектепке дейінгі білім берудің заманауи стандарттары сонымен қатар педагогтарды дамытушы білім беруді ұйымдастыруға, танымдық, ойын, іздену және оқытудың өзара ынтымақтасу элементтері синтезделетін оны ұйымдастырудың жаңа формаларын қолдануға бағыттайды.

Бұл тұрғыда балаларды математика негіздеріне оқыту қызықты математикалық және логикалық есептер түрінде проблемалық-іздеу жағдайлары болып табылады.

Математикалық мазмұндағы проблемалық-іздеу жағдайлары эвристикалық әдістер негізінде математикалық идеялардың дамуына ықпал етеді, мұнда ұғымдар, қасиеттер, байланыстар мен тәуелділіктер бала ең маңызды заңдылықтарды өздері анықтаған кезде өздігінен ашылады.

Проблемалық іздеу жағдайларын қолдану негізінде математикалық оқытуды ұйымдастыру баланың пассивті, белсенді емес бақылаушыдан білім беру қызметінің белсенді қатысушысына айналуына ықпал етеді.

Математикалық ойындар мектеп жасына дейінгі баланың математикаға деген қызығушылығын тәрбиелеуге, қиындықтарды жеңуге, қателіктерден қорықпауға, танымдық мәселелерді шешудің жолдарын өз бетінше табуға, мақсатына жетуге ұмтылуға ықпал етеді.

Бағдарламаның мақсаты:

Зияткерлік қабілеттерін, танымдық белсенділігін, балалардың математикаға деген қызығушылығын және алған білімдерін шығармашылықпен қолдануға деген ынтымақтасу дамыту.

Бағдарлама міндеттері:

- арифметикалық және геометриялық дағдыларды пысықтау;
- психикалық процестердің, дерексіз-логикалық және көрнекі-бейнелі ойлау мен есте сақтау түрлерінің, негізгі ойлау, яғни (талдау және синтез, салыстыру, жалпылау, жіктеу), зейіннің негізгі қасиеттерінің еркіндігін, дәлелді сөйлеу мен сөйлеу-пайымдауын дамыту;
- ынтымақтастық яғни, құрдастарымен өзара ынтымақтасу, өз мүдделерін белгілі бір ережелерге бағындыру қажеттілігін тәрбиелеу.

Бағдарламаның бағыты

"Қызықты математика" вариативті компонентінің білім беру бағдарламасы танымдық бағытқа ие.

Сабақты өткізу түрі мен тәртібі

Сабақтың тәртібі: Вариативті компонент аптасына 1 рет 25-30 минуттан өткізіледі, оқу жылында барлығы 36 сабақ.

Бағдарламаның көп бөлігі тәжірибелік (практикалық) сабақтардан тұрады.

Оқыту түрі: топтық.

Сабақтағы балалардың математикалық қызметті ұйымдастыру формалары: әзіл-есептер, математикалық және логикалық жұмбақтар мен тапсырмалар, сандармен, белгілермен, геометриялық фигуралармен қызықты ойындар мен жаттығулар.

Күтілетін нәтиже

«Қызықты математика» вариативті компоненттің соңына қарай балаларда дамуы керек:

- көру, сезу және есту арқылы қабылдау негізінде арифметикалық және геометриялық дағдылар;
- ақыл-ой процестерінің, дерексіз -логикалық және көрнекі-бейнелі ойлау мен есте сақтау түрлерінің, негізгі ойлау операцияларының, зейіннің негізгі қасиеттері, дәлелді сөйлеу және сөйлеу-пайымдау;
- логикалық ойлау негіздері, ойлау қабілеті, логика заңдарына сәйкес қорытынды жасау;
- шығармашылық қабілеттер, әлем туралы өз сезімдері мен түсініктерін әр түрлі жолмен білдіре білу;
- ынтымақтастық дағдылары, құрдастарымен өзара қарым-қатынас, өз мүдделерін белгілі бір ережелерге бағындыра білу;
- математикалық қызметпен айналысуға құлшыныс таныту.

«Қызықты математика» вариативтік бөлімі бойынша перспективтік жоспар
(аптасына 1 сағат – 3бапта, 36 сағат)

№ п/п	Тақырыптары	Сағат саны	Әдістемелік құрал
1.	«Кеңістікті бағдарлау»	1	ҚМҰҚ бойынша ӘҚ №1 ҰОҚ
2.	«Көлемді салыстыру» (5 көлемінде)	1	ҚМҰҚ бойынша ӘҚ №4 ҰОҚ
3.	« 2 саны мен цифрасы.» Д/о Сандардың көршілерін ата	1	
4.	«3 саны мен цифрасы.» Д/о Санды құра	1	
5.	«4 саны мен цифрасы.» Д/о Төртеуден не болады?	1	
6.	«Шаршы мен төртбұрыш»	1	ҚМҰҚ бойынша ӘҚ №15 ҰОҚ
7.	« 5 саны мен цифрасы.»	1	ҚМҰҚ бойынша ӘҚ №31 ҰОҚ
8.	«6 санының құрамы.» Д/о Катені тап	1	
9.	« 2 мен 6 арасындағы сандар құрамы» Д/о Кімнің үйі?	1	
10.	« 7 санының құрамы .Цилиндр»	1	ҚМҰҚ бойынша ӘҚ №17 ҰОҚ
11.	« 8 санының құрамы.» Д/о Кім кетті?	1	
12.	«Тең туралы ұғым. Топтағы әртүрлі заттардың тең мөлшерін анықтау»	1	ҚМҰҚ бойынша ӘҚ №21 ҰОҚ

13.	« 9 санының құрамы.» Д/о Гүлдерді санайық	1	
14.	« 10 санының құрамы. Таразы. Заттардың салмағын өлшеу»	1	ҚМҰҚ бойынша ӘҚ №24 ҰОҚ
15.	«Логикалық есептерді шешу» Д/о Жасырылған затты тап	1	
16.	«Жыл мезгілдері, айлар». 12 ай ертегісіне саяхат	1	
17.	«мысалдар құру (+, --, =)» Д/о Көп-аз. Тең	1	
18.	«10 көлемінде математикалық есептерді шығару» Д/о тыңда және орында	1	
19.	«Математикалық белгілер «көп», «аз» «сонша» Д/о Теңде!	1	
20.	«Заттарды белгілері мен қасиеттері бойынша салыстыру» Д/о «Мысалды құру және шешу» 1-8 сандары	1	
21.	« 11-15 сандарының пайда болуы.» Д/о Сұрақ-жауап. Санауды жалғастыр	1	
22.	«Ондықтар мен бірліктер» Д/о Цифраны көрсет	1	
23.	«20 дейін санаймын.Алдыңғы және келесі сан.» Д/о Ары қарай сана	1	
24.	«20 дейін санаймын. Неше?Қанша?»	1	
25.	«Сағатпен уақытты анықтау» Сұрақ- жауап	Д/ о 1	
26.	«Сағат неше?» Д/о Көңілді циферблат	1	
27.	«Менің көршілерім – 20 көлемінде. Көп.Аз»	1	
28.	«20 көлемінде тура және керә санау.» Д/оКім біледі, сол ары қарай санайды	1	
29.	« 20 көлемінде реттік санау. Нешінші?» Д/о Нешінші болады?	1	ӘҚ дамытушы ойындар жинағы
30.	«Мысал құру және шешу.Ақша» Д/о Банкирлар мектебі	1	
31.	Тема. «Тең бөлу. Задачи на сложение в пределах 10 көлемінде қосу және алу амалдарымен мысалдар » Д/о Көңілді мысалдар	1	
32.	«10 көлеміндегі сандармен мысалдар құрастыру . 20 дейін санау » Д/о Мысалдардың сәйкестігін тап	1	
33.	«Логикалық есептер шешу»	1	ӘҚ дамытушы ойындар жинағы
34.	«Логикалық тапсырмалар»	1	ӘҚ дамытушы ойындар жинағы

35.	«Есептерді шешуге арналған дидактикалық ойындар»	1	ӘҚ дамытушы ойындар жинағы
36.	«Өткен материал бойынша диагностикалық тапсырмалар»	1	
Итого:			36 часов